

Conceptbeschikking NB.11.008

Deze vergunning bestaat uit drie delen:

In deel **A** leest u waarvoor en waarom u de vergunning krijgt.

In deel **B** leest u over het wettelijke kader en het beleid die een rol spelen bij het verlenen van deze vergunning.

In deel **C** leest u meer over het Natura 2000-gebied Oosterschelde en de instandhoudingsdoelstellingen van dit gebied.

Deel A. De vergunning

Wij verlenen u (Rijkswaterstaat Zeeland / Projectbureau Zeeweringen) vergunning voor het uitvoeren van werkzaamheden voor een zeegrasmitigatie in 2011 in het Natura 2000-gebied Oosterschelde. Dit doen we op grond van artikel 16, eerste lid en 19d, eerste lid van de Natuurbeschermingswet 1998.

De vergunning is gebaseerd op de aanvraag inclusief alle bijgevoegde stukken. De eventuele negatieve effecten op beschermde natuurwaarden zijn uitsluitend beoordeeld op de te vergunnen activiteiten zoals die in de aanvraag beschreven zijn. De werkzaamheden dienen dan ook te worden uitgevoerd conform de aanvraag, voor zover niet in tegenspraak met de in deze vergunning geformuleerde voorwaarden.

Wijzigingen in de uitvoering die wenselijk of noodzakelijk zijn en die geen extra of andere negatieve effecten op beschermde natuurwaarden teweegbrengen, kunnen tijdens de looptijd van de vergunning mogelijk wel doorgevoerd worden. Om te bepalen of de wijziging met of zonder een gewijzigde vergunning doorgevoerd kan worden, dient altijd contact opgenomen te worden met het bevoegde gezag, de provincie Zeeland.

Hieronder leest u achtereenvolgens:

1. welke voorschriften wij aan deze vergunning verbinden;
2. tot wanneer de vergunning geldig is;
3. voor welke activiteiten u de vergunning precies krijgt;
4. op welke argumenten wij onze beslissing hebben gebaseerd;
5. de zienswijzen van verschillende belanghebbenden.

1. Voorschriften

Om de natuur in het Natura 2000-gebied te beschermen, verbinden we aan de vergunning een aantal voorschriften. Tijdens het uitvoeren van uw activiteit bent u dan ook verplicht zich aan onderstaande voorschriften te houden.

1. De werkzaamheden dienen strikt conform de vergunningaanvraag te worden uitgevoerd, voor zover niet in strijd met de voorwaarden in deze vergunning.
2. Vóór aanvang van de activiteiten dient een 'toolbox-meeting' gehouden te worden waarin de relevante mitigerende maatregelen worden uitgelegd aan de betrokken werknemers. Van deze meeting wordt binnen een week een verslag gemaakt en toegezonden via het emailadres handhaving.groen@zeeland.nl onder vermelding van kenmerknummer NB.11.008.
3. De activiteiten die verband houden met het daadwerkelijke verplanten van de zeegraszoden, op zowel de donor- als de transplantatielocaties, dienen door (een) ter zake deskundige medewerker(s) begeleid te worden om te bewerkstelligen dat de werken conform de plannen en mitigerende maatregelen plaatsvinden. Daarbij geldt dat die deskundige(n) in ieder geval fulltime aanwezig is/(zijn) gedurende de eerste dag op de donorlocatie en fulltime gedurende de eerste en laatste twee dagen op de aanplantlocatie. In de overige periode is deze deskundige begeleiding gedurende 25% van de tijd aanwezig bij de werkzaamheden en fulltime te bereiken voor eenieder die belast is met de uitvoering én handhavers.
4. De werkzaamheden vinden plaats in de periode van 23 mei t/m 3 juli.
5. Het materieel dat buitendijks wordt gebruikt mag maximaal een wioldruk hebben van 2 ton/m².
6. Op slik of schor vindt geen opslag van materiaal, materieel of sediment plaats. Dat mag wel op een schip en/of ponton, die op het slik droog mag/mogen vallen.
7. Op de donorlocatie mag het zeegras tot een afstand van maximaal 20 meter uit de visuele dijkteen (de zichtbare overgang van glooiing naar kreukelberm en/of slik) worden opgenomen.
8. Personeel dat vanaf land komt loopt via een vaste route, direct oostelijk vanaf de dijk bij het oude haventje van Roelshoek rechtstreeks naar de aanplantlocatie.
9. De schelpen die als antiwadpierenmaatregel in de bodem worden aangebracht, dienen van schelpdiersoorten te zijn die algemeen in de Oosterschelde voorkomen.
10. De werkzaamheden mogen alleen plaatsvinden tussen 3 uur na hoogwater en 3 uur voor hoogwater, met uitzondering van de aan- en afvoer van het materieel en materiaal naar de verplantlocatie over het water.

11. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de transportroutes door een ter zake deskundige gecontroleerd op het voorkomen van broedvogels. Indien er zich broedvogels ophouden, dient de transportroute zodanig aangepast te worden dat verstoring vermeden wordt, zulks ter beoordeling van de ter zake deskundige.
12. Buiten de donor-, transport- en transplantatielocaties mogen slikken en zeegrasvelden niet worden betreden of beroerd.
13. De slikken in de directe omgeving van de werkzaamheden mogen alleen voor de voor het verplanten van zeegras noodzakelijke werkzaamheden worden betreden door personeel en materieel.
14. Alle materialen en afval dienen op een zodanige wijze opgeslagen te worden dat ze niet door verwaaiing, verspoeling of op andere wijze in het Natura 2000-gebied verspreid kunnen raken.
15. Na afronding van de werkzaamheden dienen de gebruikte en behandelde locaties in ordelijke toestand te worden achtergelaten, hetgeen wil zeggen dat ten behoeve van de werkzaamheden gebruikte en/of vrijgekomen materialen en afval worden opgeruimd en uit het Natura 2000-gebied afgevoerd.
16. Bodem- en waterverontreinigende stoffen die ten gevolge van de vergunde activiteit in aanraking komen met de bodem of het oppervlaktewater worden onverwijld opgeruimd en naar een erkende verwerker gebracht.
17. Er wordt geen geluidsapparatuur of geluid producerende apparatuur gebruikt, anders dan strikt noodzakelijk is (voor de uitvoering en in verband met communicatie of veiligheid).
18. De vergunning moet aanwezig zijn op de locatie van de werkzaamheden. Medewerkers ter plaatse moeten op de hoogte zijn van de in de vergunning opgenomen voorschriften.
19. U dient minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden te melden wanneer u begint met uw werkzaamheden. U doet dit via het emailadres handhaving.groen@zeeland.nl onder vermelding van kenmerknummer NB.11.008.
20. Uiterlijk 2 dagen nadat de werkzaamheden zijn beëindigd wordt dit gemeld op het hierboven genoemde e-mail adres onder vermelding van kenmerknummer NB.11.008.

2. Geldigheid

Deze vergunning is geldig tot en met 31 december 2012. Zorgvuldig nakomen van de bovenstaande voorschriften voorkomt dat we de vergunning voortijdig intrekken of wijzigen.

3. Uw activiteiten

U heeft de vergunning aangevraagd voor het uitvoeren van werkzaamheden voor een zeegrasmitigatie in 2011 op twee locaties in de Oosterschelde, gelegen in de gemeenten Goes en Reimerswaal. Het betreft de kadastrale percelen GOE00AB 191 en 462 en YSK00A 650.

U geeft aan dat klein zeegras van oudsher in de Oosterschelde op slikken en platen voorkomt. Na de Deltawerken is het areaal klein zeegras hier sterk afgenomen. Door Projectbureau Zeeweringen worden de dijken in Zeeland tot en met 2015 waar nodig verbeterd in verband met de veiligheid tegen overstromen. Bij de verbeteringen is het vaak noodzakelijk om een deel van het aangrenzende slik te ontgraven, de zogenoemde werkstrook. Bij een aantal dijktrajecten komt klein zeegras in die werkstrook voor. U wilt zorgvuldig omgaan met het zeegras dat in de werkstroken voorkomt en heeft de afgelopen jaren laten onderzoeken of het mogelijk is om zeegras vanuit de werkstroken naar kansrijke nieuwe locaties in de Oosterschelde te verplanten. Daarbij heeft u ook onderzocht welke maatregelen toegepast kunnen worden om het herstel van zeegras in de werkstrook te bevorderen. Zodoende bevordert u niet alleen het herstel van zeegras in de werkstrook, maar door het aanbrengen van potentieel nieuwe en/of uitgebreide zeegrasvelden ook het algemene herstel van klein zeegras in de Oosterschelde. Hiermee wordt ook vooruitgelopen op hersteldoelen die naar verwachting noodzakelijk zijn vanuit de verplichtingen van de Kaderrichtlijn Water.

In de jaren 2007-2009 zijn experimenten met het verplanten van zeegras uitgevoerd door een projectgroep, onder andere samengesteld uit de in Nederland meest ter zake deskundige onderzoekers, namelijk van de Radboud Universiteit, het Nederlands Instituut voor Ecologie – Centrum voor Estuariene en Mariene Ecologie en Rijkswaterstaat Zeeland. Voor deze experimenten hebben wij u tweemaal een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 verleend. Dankzij deze onderzoeken is veel ervaring opgedaan met de benodigde, nieuw ontwikkelde techniek van rooien en planten en is veel kennis opgedaan om de succeskans zo groot mogelijk te maken. In 2010 hebben wij u vergunning verleend voor het verplaatsen van klein zeegras, als mitigatie voor dijkverbeteringen waarbij zeegras in de onvermijdelijk te ontgraven werkstroken voorkomt. Ook deze verplaatsingen werden en worden door dezelfde onderzoeksgroep begeleid en wetenschappelijk gevolgd, om de toegepaste methodieken verder te verbeteren en de kans op succesvolle verplaatsing en herstel verder te verhogen. Aangezien in 2012 een dijktraject verbeterd zal worden waarin een substantiële hoeveelheid klein zeegras in de werkstrook voorkomt, vraagt u nu vergunning aan om hieraan voorafgaand in 2011 klein zeegras vanuit die werkstrook naar een kansrijke locatie in de Oosterschelde te verplanten. Ook deze zal op wetenschappelijke wijze begeleid en gevolgd worden, om wederom te leren voor een laatste 'mitigatieronde' in 2012.

De werkzaamheden omvatten het verplaatsen van maximaal circa 510 m² zeegras uit de toekomstige werkstrook van het dijktraject langs de Wilhelminapolder en Oost-Bevelandpolder, gelegen in het voorland tussen de dijkpalen 1628 en 1638 (Gemeente Goes) (= 'donorlocatie') naar een locatie op het Verdrongen Land van Zuid-Beveland nabij Roelshoek (= 'aanplantlocatie') in de periode van 23 mei t/m 3 juli 2011. De werkzaamheden omvatten naar verwachting een periode van twintig werkdagen.

Meer concreet uitgewerkt bevatten de werkzaamheden de volgende onderdelen:

- Opnemen van zoden van de donorlocatie in eenheden van 0,75 x 1,50 meter en 10 cm dik. De zeegras wordt betrokken uit een zone van maximaal 20 meter breedte vanuit de visuele teen van de dijk.
- De zoden worden na het opnemen afgedekt met vochtige doeken en niet rechtstreeks op elkaar gelegd, maar zodanig dat er een tussenruimte is.
- Kleine achterblijvende 'plukjes' zeegras uit de donorzone kunnen door de wetenschappelijke onderzoekers van de Radboud Universiteit worden gerooid voor wetenschappelijk onderzoek. Dit kan zowel tijdens het opnemen van de zoden zijn, als daarna, tot uiterlijk het tijdstip dat de dijkverbetering op de donorlocatie plaatsvindt.
- Ter plaatse van het gerooide zeegras wordt de werkstrook egaal afgewerkt.
- De graszoden zullen per as naar een haven getransporteerd worden, alwaar ze op een schip en/of een ponton worden overgeladen. Deze vaart/varen naar de aanplantlocatie, welke alleen tijdens hoogwater kan worden bereikt. Het ponton zal bij laagwater droogvallen. Ook het materieel wordt via een droogvallende ponton aangevoerd.
- Personeel dat vanaf land komt loopt via een vaste route, direct oostelijk vanaf de dijk bij het oude haventje van Roelshoek rechtstreeks naar de aanplantlocatie.
- De zoden worden aangeplant op een door deskundigen zorgvuldig geselecteerde locatie, die enerzijds voldoet aan de vereisten die het zeegras stelt en anderzijds ook toelaat om met de beschikbare technieken en het beschikbare materieel de werkzaamheden uit te voeren.
- De zoden worden aangeplant in een vooraf door deskundigen bepaald patroon. Eerst wordt de bodem ter plaatse ontgraven om een 7 cm dikke schelpenlaag aan te kunnen brengen en hierop de zoden aan te brengen, zodanig dat het oppervlak van de graszoden zich op de oorspronkelijke maaiveldhoogte bevindt. De open delen in het patroon worden egaal opgevuld met het ontgraven sediment. Het materieel rijdt over/werkt vanaf rijplaten/schotten die tijdens de werkzaamheden tussen de 'plots' (onderdeel van het patroon) worden gelegd.
- De verwachting is dat circa 80 m³ sediment in het plantgebied vergraven wordt, waarvan een deel, circa 30 à 40 m³ teruggebracht wordt in en rond de plots, onder andere ter afvlakking van oneffenheden door de werkzaamheden, waarbij de ophoging niet meer dan 10 cm zal bedragen. Het overtollige deel zal in een nabij gelegen gebiedje worden verspreid, in de nabijheid van een priel, waar de verwachting is dat het sediment door de stroming zal worden verspreid. Het zand komt niet in één keer vrij, maar op meerdere dagen. Afhankelijk van hoe het getij in de praktijk al of niet het zand verspreidt kunnen er aanpassingen worden doorgevoerd om te voorkomen dat er lokaal een onacceptabele verhoging van het slik optreedt.

Monitoring dan wel metingen op de donor- en aanplantlocaties maken geen onderdeel uit van deze vergunningaanvraag. Deze activiteiten kunnen en zullen worden verricht op basis van de vigerende vergunning die door ons begin 2009 is verleend is aan het Nederlands Instituut voor Ecologie – Centrum voor Estuariene en Mariene Ecologie voor het verrichten van veldmetingen en in omvang beperkte veldexperimenten ten behoeve van wetenschappelijke en/of toegepast onderzoek.

Direct na de verbetering van het dijktraject langs de Wilhelmina- en Oost-Bevelandpolder, welke voor het zomerhalfjaar van 2012 voorzien is, wordt in de werkstrook tussen de dijkpalen 1628 en 1638 een schelpenlaag aangebracht als antiwadpiermaatregel, om het herstel van zeegras te bevorderen. Deze maatregel zal in de nog te verlenen vergunning voor de dijkverbetering van dit traject worden meegenomen.

4. Onze overwegingen

Om tot deze vergunningverlening te komen, hebben we een aantal zaken zorgvuldig afgewogen. Hieronder leest u welke argumenten een rol speelden bij ons besluit.

** Een beoordeling van de effecten is noodzakelijk*

Het uitvoeren van werkzaamheden voor een zeegrasmusmitigatie in 2011 vindt plaats in het Natura 2000-gebied Oosterschelde. Significant negatieve effecten van deze activiteit op de beschermde natuurwaarden zijn op voorhand niet uit te sluiten. De activiteit is niet opgenomen in een beheerplan zoals bedoeld in artikel 19a of artikel 19b van de Natuurbeschermingswet 1998. Er is ook geen sprake van een activiteit die als bestaand gebruik zoals bedoeld in artikel 1 sub m kan worden gekwalificeerd. De werkzaamheden houden niet direct verband met en zijn niet nodig voor het beheer van het gebied. Dit betekent dat er sprake is van een project waarvan op objectieve wijze onderzocht en passend beoordeeld dient te worden wat de effecten van de activiteiten (kunnen) zijn.

U gaat in uw vergunningaanvraag in op de eventuele negatieve effecten van uw activiteiten op de beschermde natuurwaarden. In uw opdracht heeft Arcadis een passende beoordeling van uw voorgenomen

activiteiten opgesteld. Het resulterende rapport PZDB-R-11021 'Passende beoordeling verplaatsing zeegras 2011 Oosterschelde' (d.d. 7 februari 2011) heeft u bij uw aanvraag gevoegd. Naar ons oordeel bevat uw vergunningaanvraag de benodigde objectieve informatie om de effecten van de geplande activiteiten te kunnen beoordelen.

** Provincie Zeeland is bevoegd vergunning te verlenen*

Een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verleend door gedeputeerde staten van de provincie waarin het betrokken beschermde gebied is gelegen. Wanneer het beschermde gebied in meerdere provincies is gelegen, zijn gedeputeerde staten van de provincie waar het grootste deel van het gebied is gelegen het bevoegde gezag om de vergunningaanvraag te behandelen, voor zover de vergunningaanvraag mede betrekking heeft op delen van het gebied gelegen in andere provincies. De aanvraag dient in dat geval in overleg met de andere provincie(s) te worden behandeld.

Indien een aanvraag van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, betrekking heeft op een project dat of andere handeling die hoofdzakelijk gevolgen kan hebben voor een deel van een Natura 2000-gebied dat is gelegen binnen de grenzen van één provincie, beslissen gedeputeerde staten van de provincie waarin dat deel van het Natura 2000-gebied is gelegen over de aanvraag.

Wanneer er sprake is van een activiteit of uitzondering zoals genoemd in het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998, is niet gedeputeerde staten het bevoegde gezag om de vergunningaanvraag te behandelen, maar de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Deze vergunningaanvraag ziet toe op activiteiten die plaatsvinden in en/of grenzend aan het Natura 2000-gebied Oosterschelde. Dit gebied is geheel gelegen op het grondgebied van de provincie Zeeland. De effecten van de activiteit hebben enkel gevolgen voor dit Natura 2000-gebied. De uit te voeren activiteiten worden niet genoemd in het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998. Dit betekent dat gedeputeerde staten van de provincie Zeeland bevoegd zijn deze vergunningaanvraag te behandelen.

** Geen strijdigheid met algemene doelen en kernopgaven*

Voor alle Natura 2000-gebieden zijn dezelfde vijf algemene doelen geformuleerd en per gebied zijn kernopgaven geformuleerd. Deze algemene doelen en kernopgaven zijn een hulpmiddel bij de formulering van de doelen op gebiedsniveau. Op dit gebiedsniveau geven de kernopgaven aan wat de belangrijkste verbeteropgaven zijn en wat de belangrijkste bijdrage van dat landschap aan het Natura 2000-netwerk is. De kernopgaven omvatten vaak verscheidene habitattypen en soorten die op landschapsniveau en op gebiedsniveau om een samenhangende aanpak vragen in het kader van beheer en inrichting. De in de aanwijzingsbesluiten van de Natura 2000-gebieden opgenomen instandhoudingdoelstellingen zijn de specifieke uitwerking van de algemene doelen en kernopgaven per Natura 2000-gebied. De effecten van de te vergunnen werkzaamheden op die instandhoudingdoelstellingen zijn beoordeeld. Die beoordeling is de kern van deze vergunning. Verderop in deze paragraaf 'Onze overwegingen' blijkt uit de beoordeling dat geen significant negatieve effecten op zullen treden. Het uitvoeren van werkzaamheden voor de zeegrasmitigatie in 2011 achten wij dan ook niet in strijd met de algemene doelen en kernopgaven opgesteld voor het Natura 2000-gebied Oosterschelde.

** Effecten zijn mogelijk op beschermde habitattypen, zeegras en soorten*

In het Natura 2000-gebied Oosterschelde zijn binnen het beïnvloedingsgebied van de werkzaamheden voor het verplanten van zeegras drie categorieën specifieke instandhoudingsdoelen te onderscheiden: habitattypen, soorten en de zogenaamde oude doelen. Door de werkzaamheden zouden de volgende negatieve effecten op de beschermde natuurwaarden in het Natura 2000-gebied Oosterschelde kunnen optreden:

- Blijvend of tijdelijk verlies van areaal zeegras.
- Tijdelijke verslechtering/beroering van beschermde habitattypen.
- Tijdelijke verstoring van broedvogels.
- Tijdelijke verstoring van niet-broedende vogels (foerageren, hoogwatervluchtplaatsen).

Overige effecten op beschermde natuurwaarden, inclusief de 'oude doelen', voor zover niet al opgenomen in de Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen, achten wij uitgesloten dan wel nihil.

** Er zijn geen significant negatieve effecten op zeegras*

Bij de verplaatsing van zeegras zal maximaal circa 0,051 ha zeegraszoden vanuit de donorlocatie op de aanplantlocatie verplant worden. Deze zoden zullen worden verzameld op een locatie waar het zeegras, althans zonder maatregelen, hoe dan ook door de dijkverbetering in 2012 verloren zal gaan. De zoden zullen met grote zorg behandeld worden, daarbij profiterend van de kennis en inzichten die bij de eerdere verplantexperimenten/mitigaties zijn opgedaan. De zoden worden getransplanteerd naar een zorgvuldig geselecteerde locatie waar in het (vrij) recente verleden zeegras voorkwam en/of de leefomstandigheden (hoogteligging, sedimentsamenstelling) inmiddels zodanig zijn dat de kans op 'aanslaan' van de zoden zo groot mogelijk is. Om het negatieve effect van wadpieren op de ontwikkeling van zeegras te voorkomen, zal de aanplantlocatie voorbehandeld worden door het aanbrengen van een schelpenlaag in de bodem. Voor de schelpenlaag worden gebiedseigen schelpen gebruikt. De voorbehandelde vlakken zijn qua oppervlakte

groter dan de verplante zoden, zodat vanuit de zoden de directe omgeving via vegetatieve uitbreiding gekoloniseerd kan worden en hiermee een robuustere deelpopulatie kan ontstaan.

Op de donorlocaties zal de bodem aansluitend op de uitvoering van de dijkverbetering ter plaatse met de schelpenmethode behandeld worden, zodat er een zo groot mogelijke kans op rekolonisatie van deze zone door zeegras is.

Door het verwijderen van zeegras op de donorlocatie neemt lokaal de bedekking met zeegras af. Dit zeegras zou echter bij de dijkverbeteringen in de komende jaren hoe dan ook verloren gaan. Bovendien worden de donorlocaties, na de dijkverbeteringen ter plaatse, met de schelpenmethode behandeld, zodat de kans op rekolonisatie wordt vergroot. De verplante zeegras heeft de kans om te overleven op de aanplantlocatie en de omstandigheden worden zodanig gekozen en gecreëerd dat er een reële kans op uitbreiding van het areaal is. Per saldo kan er op dit punt dus zelfs natuurwinst te boeken zijn.

Naar ons oordeel doet de initiatiefnemer zijn uiterste best om de toekomstige onvermijdelijke schade aan zeegras langs te verbeteren dijktrajecten te mitigeren. Mogelijk dragen deze mitigaties zelfs bij tot een uitbreiding van het areaal zeegras in de Oosterschelde en wordt daarbij geanticipeerd op waarschijnlijke verplichtingen vanuit de doelstellingen die de Kaderrichtlijn Water zal stellen. Wij zien zeegras als een belangrijk onderdeel van het ecosysteem van de Oosterschelde, op zichzelf als organisme, als habitatvormer en als potentieel remmer van de bodemdynamiek (zandhonger). We juichen de zeegrasmusmitigaties dan ook toe. De eventuele negatieve effecten van het experiment achten wij in het licht van de kans op het behoud of zelfs het vergroten van het areaal zeegras in de Oosterschelde dan ook als niet-significant en aanvaardbaar.

** Er zijn geen significant negatieve effecten op habitattypen*

Het habitatype Grote, ondiepe krekens en baaien (H1160) zal door de werkzaamheden kunnen worden beïnvloed. Het schor bij Roelshoek zal geen invloed kunnen ondervinden, omdat het materiaal en materieel niet vanaf de dijk over het voorland zullen worden aangevoerd, maar met hoogwater over water, waarbij het schip en/of de ponton bij laagwater zullen droogvallen op het slik. Het personeel dat vanaf de dijk over het voorland naar de aanplantlocatie loopt zal dit via een vaste route doen, waarbij het slik direct ten oosten van het oude haventje van Roelshoek betreden wordt en er in een rechte lijn naar de aanplantlocatie gelopen wordt. Op deze wijze zal het schor nimmer betreden worden. Deze maatregel is als voorschrift in deze vergunning vastgelegd.

Velden klein zeegras groeien op bij laagwater droogvallend slik en maken daarmee onderdeel uit van het habitatype Grote, ondiepe krekens en baaien (H1160). Op de donorlocaties zal in totaal circa 0,051 ha slik beroerd (vergraven) worden en tot een (tijdelijk) kwaliteitsverlies leiden. Daarnaast zal het materieel over het slik rijden, waarbij de bodem enigszins beschadigd zal worden. Die schade wordt beperkt gehouden door licht materieel te gebruiken dat hooguit een wioldruk van 2 ton/m² zal hebben, hetgeen als voorschrift in deze vergunning is vastgelegd. Dit tijdelijke kwaliteitsverlies is aanvaardbaar, omdat door het verplanten voorkomen wordt dat het kwetsbare zeegras sowieso bij de dijkverbetering een jaar later verloren gaat, omdat dan in de werkstrook ter plaatse – onvermijdelijk – het slik rigouzeus op de schop genomen wordt. Op de aanplantlocatie zal maximaal 0,051 ha zeegras aangeplant worden, hetgeen betekent dat een wat groter areaal vergraven zal moeten worden. Om het omliggende slik ter plaatse te beschermen zullen rijplaten of schotten worden gebruikt, waarover het materieel zal rijden. De onderliggende bodem zal enige schade oplopen, maar zal na de werkzaamheden worden uitgevlakt. Daarnaast zal door het aanbrengen van een schelpenlaag en de graszoden een beperkte hoeveelheid van in totaal circa 80 m³ sediment overtollig zijn, dat voor een deel in de directe omgeving verwerkt wordt, met een maximale ophoging van 10 cm tot gevolg, en een ander deel op een daartoe aangegeven locatie bij een nabijgelegen priel zal worden verspreid. Ook hier is te verwachten dat enig tijdelijk kwaliteitsverlies van de bodem zal optreden. Het totaal op de aanplantlocatie betrokken areaal slik zal naar schatting circa 0,3 ha omvatten.

Gezien de geringe oppervlakte ten opzichte van het totaal oppervlak slikken in de Oosterschelde en de natuurlijke dynamiek in de bodem door bijvoorbeeld (najaars)stormen, waarbij grote hoeveelheden sediment opgewerveld worden, kan dit effect als tijdelijk en van geringe, niet-significante omvang beoordeeld worden. Mogelijk versterkt de bodemberoering in eerste instantie de autonome verlaging van het slik (zandhonger), maar daar tegenover staat dat het zeegras, wanneer het aanslaat, juist een remmende invloed op de bodemverlaging heeft. Daarenboven mag verwacht worden dat de mitigaties een positief effect op de totale bedekking met zeegras hebben, hetgeen op zichzelf een voor de natuurwaarden van dit habitatype gunstige ontwikkeling is.

Het eventuele negatieve effect op beschermde habitattypen achten wij gering, niet-significant en aanvaardbaar.

** Er zijn geen significant negatieve effecten op broedvogels*

Op de plaatsen waar zeegras voorkomt, op het slik, kunnen vogels vanwege het getij sowieso niet broeden. Wel kunnen vogels broeden op de dijk nabij de donorlocatie of op de dijk bij Roelshoek, vanwaar het personeel te voet de aanplantlocatie bereikt. Bij de donorlocatie is het onwaarschijnlijk dat broedvogels voorkomen, omdat het slikgebied toegankelijk is voor mensen, het een actief gebruikt zeeaaspijgebied is en zich op de buitenberm een frequent gebruikt toegankelijk fietspad ligt. Verstoring vindt hier sowieso plaats. In

de omgeving van de aanplantlocatie bevinden de beschermde Natura 2000-broedvogels zich voornamelijk op en nabij de schordelen, schelpenstrandjes en dijkdelen op minstens enkele honderden meters ten oosten van Roelshoek. In de directe omgeving van het punt bij Roelshoek waar het personeel vanaf de dijk naar de aanplantlocatie zal lopen bevinden zich buitendijks enkele woningen, een vervallen haventje en is er dus al enige menselijke verstoring. Daarenboven heeft de initiatiefnemer op zich genomen om voorafgaand aan de werkzaamheden door een deskundig ecooloog van Projectbureau Zeeweringen te laten controleren of op en de nabijheid van de te betreden dijkdelen zich broedvogels ophouden. In dat geval worden de routes zodanig aangepast dat verstoring van broedvogels voorkomen wordt. Deze beide maatregelen (vast vertrekpunt bij Roelshoek en controle op aanwezigheid broedvogels) zijn als voorschriften in deze vergunning vastgelegd.

Naar ons oordeel zullen de effecten op broedvogels nihil of zeer gering, niet-significant negatief en aanvaardbaar zijn.

** Er zijn geen significant negatieve effecten op niet-broedende vogels*

Naast de functie broeden is het Natura 2000-gebied Oosterschelde ook voor het foerageren en overtijen (hoogwatervluchtplaatsen) door vogels van groot belang. Als mitigerende maatregel zullen de werkzaamheden niet tussen 3 uur voor en 3 uur na hoogwater plaatsvinden. Deze maatregel is als voorschrift in deze vergunning opgenomen. Overtijende vogels zullen dankzij deze maatregel niet verstoord kunnen worden.

De slikken rond de donor- en aanplantlocaties hebben een functie als foerageergebied voor vogels. Tijdens de uitvoering van de verplantingswerkzaamheden kunnen foeragerende vogels verstoord worden. Op de donorlocaties wordt alleen zeer nabij de dijk gewerkt. Door binnen het vastgestelde tijdsvenster (tussen drie uur na en drie uur voor hoogwater) te werken is verzekerd dat al een flink deel van het intergetijdengebied drooggevallen is op het moment dat de werkzaamheden aanvangen. Op de betrokken locaties bevinden zich langs de dijk minstens vele honderden meters brede slikken. Niet alleen hebben de vogels de neiging om de afvallende waterlijn te volgen en daarmee al snel buiten de potentieel door verstoring beïnvloede zone te geraken (maximaal 200 meter), maar doordat de verstoring zeer lokaal is, hebben eventuele achtergebleven vogels ruime mogelijkheden om een alternatieve foerageerplek in de nabijheid te vinden. Daarenboven zijn de werkzaamheden relatief kort durend. Bovendien vinden de werkzaamheden voornamelijk in de maand juni plaats, hetgeen de periode is waarin de geringste aantallen vogels in de Oosterschelde verblijven. Effecten op niet-broedende vogels beoordelen we dan ook als zeer gering, niet-significant negatief en aanvaardbaar.

** In combinatie met andere activiteiten in de Oosterschelde veroorzaakt uw activiteit geen significant-negatieve effecten*

Ook als we kijken naar andere activiteiten in de Oosterschelde treden er in gezamenlijkheid geen significante negatieve effecten op. We denken hierbij aan activiteiten die tegelijkertijd met uw activiteit plaatsvinden. Cumulatieve effecten kunnen zowel worden veroorzaakt door autonome ontwikkelingen (het bereiken van een nieuw morfologisch evenwicht na het uitvoeren van de deltawerken en de verwachte zeespiegelstijging) als diverse menselijke activiteiten in het gebied zoals scheepvaart, visserij en recreatie. Door de werkzaamheden voor de zeegrasmusmitigatie vindt een tijdelijke verstoring plaats van vogels waarvoor de Oosterschelde als Vogelrichtlijngebied is aangewezen. Daarnaast vindt enige verstoring van habitattypen plaats. Verdere menselijke activiteiten, die ook een negatieve invloed kunnen hebben op de genoemde soorten en habitattypen in het gebied zijn visserij en recreatie, maar ook werkzaamheden in het kader van het vergroten van de veiligheid.

Algemene autonome ontwikkelingen

De Oosterschelde is een zout getijdenwater, dat zeewaarts en landwaarts wordt begrensd door de Stormvloedkering en de compartimenteringsdammen. Door de afsluitingen zijn er zowel de stroomsnelheden als ook de dynamiek afgenomen. Er wordt geen rivierslib meer aangevoerd en de geulen zijn te ruim gedimensioneerd. Het gevolg is de zogenoemde 'zandhonger', dat wil zeggen dat platen, slikken en schorren eroderen om de geulen op te vullen. Dit zorgt ervoor dat de oppervlakte intergetijdengebieden jaarlijks afneemt met 40 à 50 ha. Het verlies van inter-getijdengebied en het verminderen van de droogvalduur betekent een afname van foerageermogelijkheden voor steltlopers. In het doelendocument van juni 2006 wordt er echter rekening mee gehouden dat de teruggang van het intergetijdengebied niet gekeerd kan worden en zijn de doelen op deze afname afgestemd.

Recreatie

De Oosterschelde vormt een aantrekkelijk recreatiegebied, vooral in de zomer. Door geluid en aanwezigheid van onder andere wandelaars, fietsers, boten, (kite-)surfers, sportvissers (inclusief pierenspitters) kunnen broedende, foeragerende, overtijende of rustende vogels en zeehonden verstoord worden. In het geval van de dijkverbeteringswerken zijn vooral de fietsers en wandelaars van belang door hun versturende effecten op vogels. Er kan worden aangenomen dat als gevolg van de dijkverbeteringswerkzaamheden de verstoring door recreanten zou kunnen toenemen door de aanwezigheid van nieuwe verharde onderhoudspaden indien

ze dichtbij een hoogwatervluchtplaats, een slik of schor liggen. Door mitigerende maatregelen, zoals onder andere het lokaal afsluiten van onderhoudspaden, wordt voorkomen dat er (significant-) negatieve effecten van recreanten als gevolg van de werkzaamheden optreden. Voor recreatie in het algemeen geldt dat maatregelen zijn genomen zoals het afsluiten van kwetsbare gebieden om (significant-) negatieve effecten van recreatie op de natuurwaarden van de Oosterschelde te voorkomen.

Visserij

Er worden verschillende vormen van visserij (boomkorvisserij, mosselteelt, vaste vistuigen, mechanische en handmatige kokkelvisserij) in het gebied uitgeoefend die kunnen leiden tot verstoring van vogels en zeehonden door geluid, voedselcompetitie en tot beschadiging van de kwalificerende habitattypen zoals habitatype Grote, ondiepe krekens en baaien (H1160). Het bezoeken van kokkelbanken tijdens laagwater in verband met handmatige kokkelvisserij kan een verstoring van rustende of foeragerende vogels tot gevolg hebben. Door de regelgeving zoals het Schelpdierbesluit en het nemen van in vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voorgeschreven mitigerende maatregelen bij het uitoefenen van bijvoorbeeld mechanische en handmatige kokkelvisserij worden negatieve effecten zoals voedselcompetitie en beschadiging van kwalificerende habitattypen zo goed mogelijk beperkt.

Dijkverbeteringswerken

Door de dijkverbeteringswerken kan het intergetijdengebied permanent worden aangetast. De kenmerkende planten en dieren die zich door aanleg van de harde oeverbeschoeiingen op de dijken hebben kunnen ontwikkelen, blijven ook in de toekomst gehandhaafd. Verder kunnen broedende, rustende en foeragerende vogels verstoord worden. Door het nemen van in Natuurbeschermingswet 1998-vergunningen vastgelegde mitigerende maatregelen worden negatieve effecten voor vogels en habitattypen verzacht en significante effecten voorkomen. Voor het totale oppervlakteverlies aan habitattypen veroorzaakt door de dijkversterkingen wordt een herstelopgave gerealiseerd.

Overige activiteiten

Windmolens kunnen negatieve effecten veroorzaken o.a. door geluid of leiden tot aanvaringen. Door het snijden van zeegroenten kan een tijdelijke en plaatselijke verstoring plaatsvinden van de functie van de schorren als hoogwatervluchtplaats, rust-, foerageer- en broedplaats voor vogels. Door betreding van het schor kan het tot verstoring van de vegetatie komen. Door het nemen van in Natuurbeschermingswet 1998-vergunningen vastgelegde mitigerende maatregelen worden negatieve effecten voor vogels en habitattypen verzacht en significante effecten voorkomen. Nieuwe activiteiten worden middels het verlenen van vergunningen geregeld.

** Uw activiteit past binnen het provinciale beleid*

Uw activiteit is in lijn met ons provinciale beleid, zoals dit is vastgelegd in het Omgevingsplan Zeeland 2006-2012. Relevante beleidsdoelen betreffen de veiligheid tegen overstromingen en behoud en versterking van de Zeeuwse natuurwaarden. De dijkverbeteringen zijn bedoeld om de veiligheid tegen overstromingen op duurzame wijze te waarborgen. De zeegrasmusmitigatie is bedoeld om het zeegras te behouden of zelfs te versterken. De werkzaamheden worden zodanig uitgevoerd dat er geen significante aantasting plaatsvindt van de wezenlijke kenmerken of waarden van de Zeeuwse beschermde natuur en onvermijdelijke verstoringen zo klein mogelijk worden gehouden. Naar ons oordeel is er dus geen strijdigheid met het Omgevingsplan Zeeland 2006-2012.

** Conclusie*

Het uitvoeren van werkzaamheden voor de zeegrasmusmitigatie in 2011 is geen activiteit die direct verband houdt met en niet nodig is voor het beheer van het Natura 2000-gebied Oosterschelde. Op voorhand kon niet worden uitgesloten dat deze activiteit, afzonderlijk, of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen zou kunnen hebben voor dit gebied. Het is daarom dat u, als initiatiefnemer, ter onderbouwing van de vergunningsaanvraag een passende beoordeling in de zin van artikel 19f, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 heeft laten opstellen. Een zodanige beoordeling houdt in dat, op basis van de beste wetenschappelijke kennis ter zake, alle aspecten van het plan of project die op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar kunnen brengen, moeten worden geïnventariseerd.

Op basis van de door u overgelegde passende beoordeling van de gevolgen van het uitvoeren van werkzaamheden voor de zeegrasmusmitigatie voor het Natura 2000-gebied Oosterschelde, met het oog op de instandhoudingsdoelstellingen van dit gebied, hebben wij vergunning voor deze activiteit kunnen verlenen nu wij op grond van de ons ter beschikking staande informatie en de bij ons zelf aanwezige kennis de zekerheid hebben verkregen dat de activiteit geen schadelijke gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied. De activiteiten hebben geen significante negatieve effecten tot gevolg, ook niet in cumulatie met andere activiteiten. In deze vergunning worden namelijk voorschriften opgenomen die de natuurwaarden van het gebied beschermen. Op die wijze wordt voorkomen dat er significante negatieve effecten optreden.

We hebben hiermee uw activiteit getoetst aan de zogenaamde instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Oosterschelde, die bestaan uit:

- doelstellingen voor vogelsoorten
- doelstellingen voor habitattypen en habitatsoorten
- doelstellingen uit aanwijzingsbesluiten van het beschermde natuurmonument Oosterschelde-Buitendijks

Tevens hebben wij uw activiteit getoetst aan het geldende provinciale beleid zoals opgenomen in deel B van deze vergunning.

Meer informatie over de Oosterschelde en de instandhoudingsdoelstellingen leest u in deel C van deze vergunning.

5. Zienswijzen van belanghebbenden

Nadat wij uw vergunningaanvraag binnen kregen, hebben wij een afschrift hiervan verstuurd naar:

- de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
- de colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Goes en Reimerswaal.

Wij hebben u, de twee genoemde gemeenten, het Nationaal Park Oosterschelde, Vogelbescherming Nederland, ZMf en Natuurmonumenten in de gelegenheid gesteld om een zienswijze op de concept-beschikking in te dienen.

Resultaat...pm

Deel B. Wettelijk kader en beleid

In paragraaf 1 van dit deel leest u welke artikelen uit de Natuurbeschermingswet 1998 van belang zijn bij het verlenen van deze vergunning.

In paragraaf 2 leest u welk beleid een rol speelt bij de vergunningverlening.

1. Wettelijk kader

Sinds 1 oktober 2005 is de Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Per 1 februari 2009 is de Natuurbeschermingswet 1998 op een aantal onderdelen gewijzigd.

De voor deze vergunningverlening van belang zijnde artikelen zijn:

Artikel 1 sub m

Onder bestaand gebruik wordt verstaan:

1. iedere handeling die op 1 oktober 2005 werd verricht en sedertdien niet of niet in betekenende mate is gewijzigd.
2. Iedere handeling die op het moment van aanwijzing van een gebied als beschermd natuurmonument of ter uitvoering van richtlijn 79/409/EEG dan wel op het moment van aanmelding bij de Europese Commissie van een gebied ter uitvoering van artikel 4, eerste lid, van richtlijn 92/43/EEG werd verricht en sedertdien niet of niet in betekenende mate is gewijzigd, voor zover die aanwijzing of aanmelding plaatsvindt na 1 oktober 2005.

Artikel 1 sub n

Onder een Natura 2000-gebied wordt verstaan:

1. een gebied dat is aangewezen op grond van artikel 10a, eerste lid,
2. gebied dat voorlopig is aangewezen als bedoeld in artikel 12, derde lid, of
3. een gebied dat voorkomt op de lijst van gebieden van communautair belang, bedoeld in artikel 4, tweede lid, van richtlijn 92/43/EEG.

Artikel 2, eerste lid

In dit artikel staat wat we onder 'gedeputeerde staten' verstaan, voor zover niet anders is bepaald.

Gedeputeerde staten = gedeputeerde staten van de provincie waarin geheel of grotendeels zijn gelegen:

- gebieden als bedoeld in artikel 10a (zie hieronder), of
- natuurmonumenten, of
- landschapsgezichten onderscheidenlijk beschermde natuurmonumenten, of
- beschermde landschapsgezichten.

Artikel 2, vijfde lid

Gedeputeerde staten beslissen niet op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, dan in overeenstemming met gedeputeerde staten van de andere provincies waarin het Natura 2000-gebied mede is gelegen voorzover die vergunning betrekking heeft op delen van het gebied, gelegen in die andere provincies.

Artikel 2a

1. Indien een aanvraag van een vergunning als bedoeld in artikel 16, eerste lid, betrekking heeft op een handeling die hoofdzakelijk gevolgen kan hebben voor een deel van een beschermd natuurmonument dat is gelegen binnen de grenzen van één provincie, beslissen gedeputeerde staten van de provincie waarin dat deel van het beschermd natuurmonument is gelegen over de aanvraag.
2. Indien een aanvraag van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, betrekking heeft op een project dat of andere handeling die hoofdzakelijk gevolgen kan hebben voor een deel van een Natura 2000-gebied dat is gelegen binnen de grenzen van één provincie, beslissen gedeputeerde staten van de provincie waarin dat deel van het Natura 2000-gebied is gelegen over de aanvraag.

Artikel 10a, eerste lid

In dit artikel staat dat Onze Minister gebieden aanwijst om de volgende Europese richtlijnen uit te kunnen voeren:

- richtlijn (EEG) nummer 79/409/EEG (Vogelrichtlijn)
- richtlijn (EEG) nummer 92/43/EEG (Habitatrichtlijn)

Artikel 10a, tweede lid

Dit artikel bepaalt dat een besluit de instandhoudingsdoelstelling voor het gebied bevat. Het gaat dan om besluiten, zoals bedoeld in het vorige artikel (het eerste lid van artikel 10a). Onder instandhoudingsdoelstellingen vallen in ieder geval:

- a. doelstellingen die gaan om de instandhouding van de leefgebieden, voorzover dit vereist is volgens richtlijn (EEG) nummer 79/409, of
- b. doelstellingen die gericht zijn op de instandhouding van de natuurlijke habitats of van de populaties van in het wild levende dier- en plantensoorten, voorzover dit vereist is volgens richtlijn (EEG) nummer 92/43.

Artikel 10a, derde lid

Dit artikel bepaalt dat de instandhoudingsdoelstelling (uit artikel 10a, tweede lid) ook betrekking kan hebben op doelstellingen gericht op:

- het behoud van het natuurschoon
- het herstel van het natuurschoon
- de ontwikkeling van het natuurschoon
- de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied

Voor zover deze niet vallen onder de doelstellingen volgens de richtlijnen uit het tweede lid vereist is.

Artikel 15a, tweede lid

Volgens dit artikel is het gebied geen beschermd natuurmonument meer vanaf het moment dat het gebied wordt aangewezen als Natura 2000-gebied.

Artikel 15a, derde lid

In dit artikel staat dat de instandhoudingsdoelstelling voor het Natura 2000-gebied ook betrekking heeft op eerdere doelstellingen, die gericht waren op:

- het behoud van het natuurschoon
- het herstel van het natuurschoon
- de ontwikkeling van het natuurschoon
- de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied.

Dit geldt ook als het gebied niet langer aangewezen is als beschermd natuurmonument. We houden dan dus doelstellingen aan zoals ze waren toen het gebied nog wel aangewezen was als beschermd natuurmonument.

Artikel 16, eerste lid

Op grond van artikel 16, eerste lid, is het verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten in een beschermd natuurmonument handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen, die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis van het beschermd natuurmonument of voor dieren of planten in het beschermd natuurmonument of die het beschermd natuurmonument ontsieren, dan wel in strijd met de bij een vergunning gestelde voorschriften of beperkingen handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen.

Artikel 16, tweede lid

Dit artikel geeft aan dat in elk geval als schadelijke handelingen worden aangemerkt handelingen die de in het besluit tot aanwijzing als beschermd natuurmonument vermelde wezenlijke kenmerken van het beschermde natuurmonument aantasten.

Artikel 16, vierde lid

In dit artikel is bepaald dat het in het eerste lid bedoelde verbod tevens van toepassing is op handelingen als bedoeld in dat lid die buiten het beschermd natuurmonument kunnen worden verricht en die zijn vermeld in het besluit tot aanwijzing als beschermd natuurmonument, bedoeld in artikel 10, of een besluit tot voorlopige aanwijzing als bedoeld in artikel 12. Bij de vermelding van handelingen kunnen beperkingen worden gesteld en uitzonderingen worden opgenomen met betrekking tot het tijdvak waarin, de omstandigheden waaronder, de doeleinden waarvoor en met betrekking tot de personen door wie zij worden verricht.

Artikel 16, vijfde lid

In dit artikel is bepaald dat dit artikel niet van toepassing is op handelingen die worden verricht overeenkomstig een beheerplan als bedoeld in artikel 17.

Artikel 19d, eerste lid

Dit artikel bepaalt dat het verboden is om projecten of andere handelingen te realiseren of onderscheidenlijk te verrichten:

- zonder vergunning van Gedeputeerde Staten, of
- in strijd met voorschriften of beperkingen die aan de vergunning verbonden zijn.

Bovenstaande is het geval als die projecten of handelingen:

- de kwaliteit kunnen verslechteren van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied.

- een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen zijn hierbij het uitgangspunt.
- de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Artikel 19d, tweede lid

De in het eerste lid bedoelde vergunningplicht is niet van toepassing op het realiseren van projecten of het verrichten van andere handelingen die zijn opgenomen in een beheerplan als bedoeld in de artikelen 19a of 19b.

Artikel 19d, derde lid

De in het eerste lid bedoelde vergunningplicht is niet van toepassing op bestaand gebruik gedurende de periode, bedoeld in artikel 19c, eerste lid, behoudens indien dat gebruik een project is dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar dat afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen significante gevolgen kan hebben voor het desbetreffende Natura 2000-gebied.

Artikel 19e

In dit artikel staat dat Gedeputeerde Staten bij het verlenen van een vergunning letten op de instandhoudingsdoelstelling en rekening houden:

- a. met de gevolgen die een project of andere handeling kan hebben voor:
 - het gebied dat aangewezen is op grond van artikel 10a, eerste lid, of
 - het gebied waarvan de aanwijzing in overweging is genomen, zoals bedoeld in artikel 12, derde lid;
- a. met een beheersplan dat op grond van artikel 19a of artikel 19b is vastgesteld;
- b. met vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, alsmede regionale en lokale bijzonderheden.

Het gaat hier om het verlenen van een vergunning zoals bedoeld in artikel 19d, eerste lid.

Artikel 19f, eerste lid

In dit artikel staat dat voordat Gedeputeerde Staten een besluit nemen over een vergunning (artikel 19d, eerste lid) een initiatiefnemer van een project eerst een passende beoordeling maakt voor de gevolgen van het gebied. Daarbij houdt hij/zij rekening met de instandhoudingsdoelstellingen:

- als het nieuwe project niet direct verband houden of nodig zijn voor het beheer van een gebied, zoals bedoeld in artikel 10a, eerste lid of artikel 12, derde lid,
- maar dit project in combinatie met andere projecten of plannen wel significante gevolgen kunnen hebben voor het gebied.

Artikel 19f, tweede lid

De passende beoordeling terzake van een besluit op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, kan onderdeel uitmaken van een voor dat project voorgeschreven milieu-effectrapportage.

Artikel 19g, eerste lid

Dit artikel geeft aan dat Gedeputeerde Staten pas een vergunning (artikel 19d, eerste lid) kunnen verlenen op het moment dat zij zich ervan hebben verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Dit moet blijken uit een passende beoordeling, zoals bedoeld in artikel 19f, eerste lid.

Artikel 19ia, eerste lid

Dit artikel geeft aan dat ingeval de instandhoudingsdoelstelling voor een Natura 2000-gebied mede betrekking heeft op doelstellingen als bedoeld in artikel 10a, derde lid, artikel 16, eerste tot en met zesde lid, van overeenkomstige toepassing is op handelingen die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis van het Natura 2000-gebied anders dan vereist ingevolge de richtlijnen, bedoeld in artikel 10a, tweede lid, of voor dieren en planten in dat gebied, of die het gebied ontsieren, met dien verstande dat:

- a. in het vierde lid in plaats van het besluit tot aanwijzing als beschermd natuurmonument, bedoeld in artikel 10 wordt gelezen: het besluit tot aanwijzing, bedoeld in artikel 10a;
- b. in het vijfde lid in plaats van een beheerplan als bedoeld in artikel 17 wordt gelezen: de beschrijvingen in het desbetreffende beheerplan, bedoeld in artikel 19a, negende lid;
- c. de krachtens het zesde lid aangewezen handelingen de krachtens artikel 19d, vierde lid, aangewezen handelingen zijn.

Artikel 19ia, tweede lid

Dit artikel geeft aan dat ingeval het eerste lid van toepassing is, een aanvraag van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, tevens als een aanvraag van een vergunning als bedoeld in het artikel 16, eerste lid, in samenhang met het eerste lid geldt.

Artikel 19ia, derde lid

Dit artikel geeft aan dat ingeval een handeling als bedoeld in het eerste lid bestaand gebruik is waarop artikel 19d, derde lid, van toepassing is, in plaats van het verbod, bedoeld in artikel 16, eerste lid, artikel 19c van overeenkomstige toepassing, is, met dien verstande dat de maatregelen, bedoeld in artikel 19c, eerste en tweede lid, tot doel hebben te voorkomen dat bestaand gebruik mogelijk nadelige gevolgen heeft voor het Natura 2000-gebied, gelet op de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid.

Artikel 19i, eerste lid

In dit artikel staat dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor de instandhouding van een gebied dat is aangewezen op grond van artikel 10 of een Natura 2000-gebied als bedoeld in artikel 12.

Deze zorg houdt in ieder geval het volgende in. Weet of kan iemand redelijkerwijs vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kan hebben voor het gebied? Dan is diegene verplicht dergelijke handelingen of nalaten te voorkomen. Is dat niet mogelijk, dan is diegene verplicht om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om die gevolgen te voorkomen. Kunnen de gevolgen niet worden voorkomen, dan is diegene verplicht deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Uitgangspunt is allereerst de instandhoudingsdoelstelling voor gebieden die aangewezen zijn op grond van artikel 10a, eerste lid. Daarnaast nemen we als uitgangspunt de wezenlijke kenmerken van een gebied, aangewezen op grond van artikel 10, eerste lid.

Artikel 60, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998

Dit artikel bepaalt dat aangewezen beschermde monumenten en staatsnatuurmonumenten gelden als beschermde natuurmonumenten. Het gaat om monumenten op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

Artikel 65 van de Natuurbeschermingswet 1998

Sommige gebieden zijn al voordat de wet in werking trad aangewezen als beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten, op grond van de Natuurbeschermingswet. Zie artikel 7, eerste lid en artikel 21 eerste lid. Voor deze gebieden geldt het verbod van artikel 16, eerste lid van de Natuurbeschermingswet. Dit verbod heeft betrekking op schadelijke handelingen, die buiten het beschermde natuurmonument of staatsnatuurmonument worden verricht, zonder dat deze handelingen vermeld zijn in het aanwijzingsbesluit. Deze regeling wijkt af van artikel 16, vierde lid van de Natuurbeschermingswet.

2. Beleid

De Oosterschelde is een Natura 2000-gebied volgens artikel 1 sub n van de Natuurbeschermingswet 1998.

Natura 2000-doelendocument

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft ambtelijke concepten van het Natura 2000-doelendocument en gebiedendocumenten voor de verschillende Natura 2000-gebieden voor commentaar aan overheden en maatschappelijke organisaties voorgelegd. Onder deze gebieden valt ook Oosterschelde. Dit deed het ministerie in december 2005.

In het document zijn kernopgaven voor de verschillende Natura 2000-landschappen geformuleerd. Voorbeelden van deze landschappen zijn Duinen en Noordzee, Waddenzee en Delta. In juni 2006 heeft de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit dit doelendocument vastgesteld.

Instandhoudingsdoelstellingen

In januari 2007 heeft de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de ontwerpbesluiten voor 111 Natura 2000-gebieden ter inzage gelegd. De Oosterschelde valt onder deze 111 gebieden. In deze ontwerpbesluiten zijn de kernopgaven uitgewerkt in voorlopige algemene instandhoudingsdoelstellingen en instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen en -soorten en/of vogelsoorten.

Op 23 december 2009 heeft de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit het Natura 2000-aanwijzingsbesluit Oosterschelde vastgesteld. In dit besluit is als gevolg van de inspraakreacties op het ontwerpbesluit een aantal wijzigingen doorgevoerd. Dit aanwijzingsbesluit wordt in de overweging bij de aangevraagde vergunning betrokken. Meer over de instandhoudingsdoelstellingen leest u in deel C van deze vergunning.

Beleidsplan Oosterschelde

In 1995 heeft de Stuurgroep Oosterschelde het Beleidsplan Oosterschelde 1995 vastgesteld. Dit beleidsplan beschrijft een integrale visie op de ontwikkeling van het gebied. Voor de inrichting en het beheer van de Oosterschelde is de hoofddoelstelling als volgt: 'Het behoud en zo mogelijk versterking van de natuurlijke waarden, met inachtneming van de basisvoorwaarden van een maatschappelijk functioneren van het gebied, waaronder vooral de visserij, wordt begrepen.'

In 2000 is de Stuurgroep Oosterschelde opgeheven en kwam de beleidsuitvoering in handen van het bestuur van het in 2000 opgerichte Nationaal Park Oosterschelde. Het Beheers- en Inrichtingsplan Nationaal Park Oosterschelde zet het beleid van het Beleidsplan Oosterschelde 1995 voort. Het Nationaal Park Oosterschelde heeft dit inrichtingsplan in 2001 vastgesteld. Voor de Oosterschelde geldt als randvoorwaarde dat de veiligheid van het gebied voor de zee te allen tijde gewaarborgd moet zijn.

Omgevingsplan Zeeland 2006-2012

In 2006 heeft Provinciale Staten van Zeeland het Omgevingsplan Zeeland 2006-2012 vastgesteld. Dit omgevingsplan is een integratie van het provinciale streek-, milieubeleids- en waterhuishoudingsplan. Het omgevingsplan zet in op een dynamisch en aantrekkelijk Zeeland. Enerzijds is het een beleidsuitwerking dat voor concentratie, uitbouw en versterking van economische activiteiten in de havens en het stedennetwerk en anderzijds voor behoud en versterking van de groenblauwe oase die Zeeland is kiest.

Het plan stelt dat het goed gaat met de Zeeuwse natuurgebieden, maar onvoldoende goed met de Zeeuwse natuur. Weliswaar krijgen steeds meer gebieden een natuurbestemming, toch zijn er nog steeds plant- en diersoorten die het veld moeten ruimen door versnippering en de kwaliteit van de omgeving. Behoud van biodiversiteit vraagt om voortgaan op de weg te komen tot een duurzaam en robuust ecologisch netwerk. Het Omgevingsplan Zeeland geeft aan dat er voor zeer kwetsbare en waardevolle gebieden sprake is van een beschermingsregime. Binnen dit regime zijn nieuwe projecten, plannen of handelingen niet toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van een gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Dit beschermingsregime sluit aan bij het afwegingskader in de Nota Ruimte voor de Ecologische Hoofdstructuur. Daarnaast geldt voor deze gebieden nationale en internationale wetgeving zoals de Natuurbeschermingswet 1998.

Deel C. Gebiedsbeschrijvingen en instandhoudingsdoelstellingen Oosterschelde

Hieronder leest u in paragraaf 1 een algemene gebiedsbeschrijving van het Natura 2000-gebied Oosterschelde. In paragraaf 2 beschrijven we zeer gedetailleerd de instandhoudingsdoelen van het gebied. De instandhoudingsdoelen uit deze hele paragraaf en het beleid dat u hebt kunnen lezen in deel B van deze vergunning, zijn voor ons het toetsingskader voor de vergunning.

1. Gebiedsbeschrijving van Oosterschelde

1.1 Oosterschelde

Het gebied Oosterschelde is een onderdeel van het voormalige estuarium van de Schelde. In 1986 is de Oosterschelde van de zee afgesloten door een stormvloedkering, die de getijdenwerking nog in enige mate toelaat. Als gevolg van de getijdenstromen vinden erosie- en sedimentatieprocessen plaats. Dit veroorzaakt een wisselend patroon van schorren, slikken en droogvallende platen (het intergetijdengebied), ondiep water en diepe getijdengeulen.

In de monding van de Oosterschelde bevinden zich de diepste stroomgeulen die plaatselijk een diepte bereiken van 45 meter. Tussen deze stroomgeulen en in het gebied ten oosten van de Zeelandbrug bevinden zich uitgestrekte gebieden met ondiepe wateren met zandbanken. In het oosten en noorden van het gebied komen grote oppervlakten slikken voor.

Binnendijs worden langs de oever een groot aantal karrenvelden, inlagen en kreekrestanten tot het gebied gerekend. Deze gebieden bestaan voornamelijk uit vochtige graslanden en open water. Het water, het intergetijdengebied en de binnendijs gelegen gebieden vormen samen het leefmilieu voor de rijke flora en fauna van het gebied. De grote variatie aan milieutypen in het gebied gaat gepaard met een grote diversiteit aan dier- en plantensoorten. Deze variatie aan milieutypen wordt bepaald door factoren als getij, stroming, watertemperatuur, hoogteligging, waterkwaliteit en sedimentsamenstelling.

Vogelrichtlijngebied Oosterschelde

De Oosterschelde is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. De kustwateren (zout), intergetijdengebied, schorren en binnendijs gronden (o.a. brakke inlagen) vormen namelijk samen het leefgebied van een aantal vogelsoorten dat beschreven staan in de Vogelrichtlijn. In Bijlage I van de Vogelrichtlijn staat een aantal vogelsoorten opgenoemd dat in de Westerschelde hun leefgebied heeft (artikel 4.1). Ook fungeert het gebied als broed-, rui- en overwinteringsgebied en rustplaats in de trekzone van andere trekvogelsoorten (artikel 4.2).

De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied is zo gekozen dat we het voortbestaan en/of de voortplanting van de vogelsoorten zo veel mogelijk ondersteunen. Het gebied vormt een in landschappelijk en vogelkundig opzicht samenhangend geheel dat de vogels zo goed mogelijk beschermt.

Habitatrichtlijngebied Oosterschelde

Het gebied Oosterschelde behoort tot het Natura 2000-landschap 'Noordzee, Waddenzee en Delta'. De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied Oosterschelde is bepaald aan de hand van de ligging van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden, die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren. Ook nieuwe natuur valt binnen dit gebied, als dit noodzakelijk is om bedreigde en schaarse habitattypen en leefgebieden van soorten te herstellen. Bij de keuze en de afbakening van de gebieden hebben is alleen rekening gehouden met vereisten die te maken hebben met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

2. Instandhoudingsdoelstellingen van de Oosterschelde

2.1 Hoofdpijnen van de Natura 2000-doelen

Als verdere invulling van het stellen van prioriteiten zijn voor de acht onderscheiden Natura 2000-landschappen kernopgaven geformuleerd op grond van de daar voorkomende habitattypen en soorten, de landelijke betekenis van deze waarden binnen het betreffende landschap, de belangrijkste verbeteropgaven en de beïnvloedingsmogelijkheden. Per landschap omvatten ze de belangrijkste behoud- en herstelopgaven. De kernopgaven stellen prioriteiten ('richting geven') en geven overeenkomsten en verschillen tussen en binnen de gebieden aan. Zij hebben in het bijzonder betrekking op habitattypen en (vogel)soorten die sterk onder druk staan en/of waarvoor Nederland van groot of zeer groot belang is. De kernopgaven worden per Natura 2000-landschap behandeld en opgesomd in hoofdstuk 5 van het Natura 2000 doelendocument (2006).

De algemene doelen betreffen behoud en indien van toepassing herstel van:

- de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;

- de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.2 Kernopgaven voor de Oosterschelde

In het doelendocument is voor de Oosterschelde een aantal kernopgaven geformuleerd. Deze zijn:

- Behoud van slikken en platen voor rustende en foeragerende niet-broedende vogels en rustgebieden voor de gewone en grijze zeehond.
- Behoud en herstel van schorren en zilte graslanden (buitendijks) met alle successiestadia, zoet-zout overgangen, verscheidenheid in substraat en gedijregime en als hoogwatervluchtplaats.
- Behoud en ontwikkeling van kwaliteit binnendijkse brakke gebieden voor noordse woelmuis en voor broedvogels (kluut, sterns) en als hoogwatervluchtplaats, overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) brakke variant van ruigten en zomen (harig wilgenroosje), schorren en zilte graslanden (binnendijks) en als hoogwatervluchtplaats.

2.3 Instandhoudingsdoelen voor de Oosterschelde

De kernopgaven zoals u ze hierboven heeft gelezen, zijn in het aanwijzingsbesluit ' Oosterschelde' van 23 december 2009 vertaald in instandhoudingsdoelen.

Voor de *habitat*typen zijn de volgende doelen opgenomen:

- H1160 Grote baaien: behoud van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit.
- H1310 Zilte pionierpionierbegroeiingen: uitbreiding van de oppervlakte en het behoud van de kwaliteit van zilte pionierbegroeiingen, *zeekraal* (subtype A).
- H1320 Slijkgrasvelden: behoud van de oppervlakte en de kwaliteit.
- H1330 Schorren en zilte graslanden: behoud van de oppervlakte en de kwaliteit van de schorren en zilte graslanden, *buitendijks* (subtype A) en uitbreiding van de oppervlakte en het behoud van de kwaliteit van schorren en zilte graslanden, *binnendijks* (subtype B).
- H7140 Overgangs- en trilvenen: uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit van overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B).

Voor de *habitatrichtlijn*soorten zijn de volgende doelen opgenomen:

- H1340 Noordse woelmuis: uitbreiding van de verspreiding, de omvang en het behoud van de kwaliteit van het leefgebied voor de uitbreiding van de populatie.
- H1365 Gewone zeehond: behoud van de omvang en de verbetering van de kwaliteit van het leefgebied voor uitbreiding van de populatie voor een regionale populatie van ten minste 200 exemplaren in het Deltagebied.

Voor de *broedvogel*soorten zijn de volgende doelen opgenomen:

- Behoud van de omvang en de kwaliteit van het leefgebied als bijdrage aan de draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van:
 - A132 Kluut ten minste 2.000 paren;
 - A137 Bontbekplevier ten minste 100 paren;
 - A191 Grote stern ten minste 4.000 paren;
 - A193 Visdief ten minste 6.500 paren;
 - A195 Dwergstern ten minste 300 paren.
- Uitbreiding van de omvang en/of verbetering van de kwaliteit van het leefgebied, met een draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van:
 - A138 Strandplevier ten minste 220 paren.
- Behoud van de omvang en de kwaliteit van het leefgebied, met een draagkracht voor een populatie van:
 - A081 Bruine kiekendief ten minste 19 broedparen;
 - A194 Noordse stern ten minste 20 paren.

Voor de *niet-broedvogel*soorten zijn de volgende doelen opgenomen:

- Behoud van de omvang en de kwaliteit van het leefgebied met een draagkracht voor een populatie van:
 - A004 Dodaars gemiddeld 80 vogels (seizoensgemiddelde)
 - A005 Fuut gemiddeld 370 vogels (seizoensgemiddelde)
 - A007 Kuifduiker gemiddeld 8 vogels (seizoensgemiddelde)

- A017 Aalscholver gemiddeld 360 vogels (seizoensgemiddelde)
- A026 Kleine zilverreiger gemiddeld 20 vogels (seizoensgemiddelde)
- A034 Lepelaar gemiddeld 30 vogels (seizoensgemiddelde)
- A043 Grauwe gans gemiddeld 2.300 vogels (seizoensgemiddelde)
- A045 Brandgans gemiddeld 3.100 vogels (seizoensgemiddelde)
- A046 Rotgans gemiddeld 6.300 vogels (seizoensgemiddelde)
- A048 Bergeend gemiddeld 2.900 vogels (seizoensgemiddelde)
- A050 Smient gemiddeld 12.000 vogels (seizoensgemiddelde)
- A051 Krakeend gemiddeld 130 vogels (seizoensgemiddelde)
- A052 Wintertaling gemiddeld 1.000 vogels (seizoensgemiddelde)
- A053 Wilde eend gemiddeld 5.500 vogels (seizoensgemiddelde)
- A054 Pijlstaart gemiddeld 730 vogels (seizoensgemiddelde)
- A056 Slobeend gemiddeld 940 vogels (seizoensgemiddelde)
- A067 Brilduiker gemiddeld 680 vogels (seizoensgemiddelde)
- A069 Middelste zaagbek gemiddeld 350 vogels (seizoensgemiddelde)
- A103 Slechtvalk gemiddeld 10 vogels (seizoensmaximum)
- A125 Meerkoet gemiddeld 1.100 vogels (seizoensgemiddelde)
- A130 Scholekster gemiddeld 24.000 vogels (seizoensgemiddelde)
- A132 Kluut gemiddeld 510 vogels (seizoensgemiddelde)
- A137 Bontbekplevier gemiddeld 280 vogels (seizoensgemiddelde)
- A138 Strandplevier gemiddeld 50 vogels (seizoensgemiddelde)
- A140 Goudplevier gemiddeld 2.000 vogels (seizoensgemiddelde)
- A141 Zilverplevier gemiddeld 4.400 vogels (seizoensgemiddelde)
- A142 Kievit gemiddeld 4.500 vogels (seizoensgemiddelde)
- A144 Drieteenstrandloper gemiddeld 260 vogels (seizoensgemiddelde)
- A149 Bonte strandloper gemiddeld 14.100 vogels (seizoensgemiddelde)
- A157 Rosse grutto gemiddeld 4.200 vogels (seizoensgemiddelde)
- A160 Wulp gemiddeld 6.400 vogels (seizoensgemiddelde)
- A161 Zwarte ruiter gemiddeld 310 vogels (seizoensgemiddelde)
- A162 Tureluur gemiddeld 1.600 vogels (seizoensgemiddelde)
- A164 Groenpootruiter gemiddeld 150 vogels (seizoensgemiddelde)
- A169 Steenloper gemiddeld 580 vogels (seizoensgemiddelde)
- Behoud van de omvang en de kwaliteit van het leefgebied van:
 - A037 Kleine zwaan
- Behoud van de omvang en de verbetering van de kwaliteit van het leefgebied met een draagkracht voor een populatie van:
 - A143 Kanoet gemiddeld 7.700 vogels (seizoensgemiddelde)

2.4 Instandhoudingsdoelstellingen versus 'oude doelstellingen'

Naast de doelstellingen vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn blijven ook de doelstellingen vanuit de aanwijzing van de Oosterschelde als beschermd natuurmonument van kracht. Deze doelstellingen hebben betrekking op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van dat deelgebied (artikel 15a, derde lid, Natuurbeschermingswet 1998), en wel zoals het is bepaald in het vervallen besluit. We noemen dit verder: 'de oude doelen'.

Gaan deze oude doelstellingen over Natura 2000-waarden, dan vallen ze onder de instandhoudingsdoelstellingen zoals u ze hiervoor heeft gelezen. In een aantal gevallen is het onmogelijk om zowel de oude doelen als de Natura 2000-doelen te bereiken. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn omdat de doelen om tegenstrijdig beheer vragen. In die gevallen gaan de Natura 2000-doelen voor. Dit doen we om de Europeesrechtelijke verplichtingen na te komen.

In het in voorbereiding zijnde beheerplan voor het Natura 2000-gebied worden de oude doelen in ruimte en tijd uitgewerkt. Net als de overige instandhoudingsdoelen. Ook wordt dan uitgewerkt waar, gezien de oude doelen, achteruitgang van het natuurschoon de natuurwetenschappelijke betekenis toegestaan wordt ten gunste van Natura 2000-doelen.

2.5 De oude doelen voor de Oosterschelde

Binnen het Natura 2000-gebied Oosterschelde gelden de oude doelen voor de deelgebieden 'Oosterschelde-buitendijks' en 'Oosterschelde-binnendijks'.

Voor 'Oosterschelde-buitendijks' gaat het om de volgende doelen:

- Behoud van het gebied als internationaal belangrijke schakel in een samenhangend systeem van waterrijke gebieden in het West-Palearctische gebied.
- Behoud van het ecologisch samenhangende geheel van open water, platen, slikken en schorren.

- Behoud van de kenmerkende grote geomorfologische, bodemkundige en hydrologische verscheidenheid.
- Behoud van de waardevolle levensgemeenschappen die te danken zijn aan de verscheidenheid van milieuomstandigheden.
- Behoud van:
 - minder algemene tot zeldzame plantengemeenschappen (blaaswier, darmwervevegetaties, klein en groot zee gras, Engels slijkgras, zee kraal, zee aster, kwelder gras, schorrezout gras, lamsoor, zee weegbree, gewone zoutmelde, strandkweek, zeealsem, rood zwenkgras, zilte rus, melkkruid, Engels gras, schorrekruid, strandmelde, spiesmelde, reukloze kamille, klein slijkgras, knotswier, groefwier en suikerwier),
 - het nationale en internationale belang als overwinteringsgebied, doortrekgebied en permanente verblijfplaats voor een groot aantal vogelsoorten (scholekster, kanoetstrandloper, bonte strandloper, wulp, tureluur, zilverplevier, steenloper, smient, pijlstaart, bergeend, rotgans, brandgans, kleine zwanen, kolganzen, rietganzen, tureluur, wilde eend, visdief, bontbekplevier, strandplevier en kluut)
 - de aquatische zoutwaterlevensgemeenschappen (zeepokken, mosselen, kokkels, platte slijkgaper, wadpier, draadworm, zager, nonnetje, zeeduizendpoot, wadslakje, alikruik, strandkrab, garnaal, slijkgarnaal, wilde mosselbanken, fauna van dijkglouingen met zakpijpen, zeedahlia's, zeeanjelier, sponzen, oesters, alikruiken, zeepokken, kreeft, zee kat, zeedonderpad, zeenaald, zwarte grondel, botervis, snotolf en harnasmannetje)
 - met vele soorten plantaardig en dierlijk plankton en vissen (schol, schar, bot, tong, haring en sprot) dankzij de goede waterkwaliteit en het (potentiële) leefgebied voor de zee hond.
- Behoud van het weidse karakter en ongereptheid uit een oogpunt van natuurschoon.

Voor 'Oosterschelde-binnendijks' gaat het om de volgende doelen:

- Behoud van het gebied, in samenhang met de binnendijkse natuurgebieden, als internationaal belangrijke schakel in een samenhangend systeem van waterrijke gebieden in de West-Palearctische trekzone voor vogels.
- Behoud van de inlagen, karrevelden, kreekresten, eendenkooien en een graslandgebied.
- Behoud van de belangrijke ecologische en geohydrologische relaties met de Oosterschelde.
- Behoud van de kenmerkende grote geomorfologische, bodemkundige en hydrologische verscheidenheid.
- Behoud van de waardevolle levensgemeenschappen dankzij de verscheidenheid in milieuomstandigheden, met name die van getijloze zoute en brakke milieus van gradiëntsituaties van zout naar zoet en van nat naar droog.
- Behoud van:
 - de functie als leefgebied voor haas, konijn, mol, wezel, bunzing, hermelijn, noordse woelmuis en rugstreppad.
 - minder algemene tot zeldzame plantengemeenschappen, waarin zeldzame plantensoorten voorkomen zee kraal, schorrekruid, schorrezout gras, kweldergrassen, zilte rus, zee aster, melkkruid, kamgras, rood zwenkgras, veldgerst, duizendblad, kattedoorn, kleine klaver, riet, zeebies, spiesmelde, slanke waterbies, moeraszout gras, valse voszegge, zomprus, ruppia, schedefonteinkruid, zilte waterranonkel, zannichellia, duinriet, zeegroene zegge, moeraswespenorchis, bleekgele droogbloem, stijve ogentroost, duindoorn, fraai duizenguldenkruid, zilte zegge, lidsteng, rode waterereprijs, mattenbies, zeerus, zeegroene rus, kleine lisdodde, brede stekelvaren, wijfjesvaren, moerasvaren, veenmos, oeverzegge, moeraswilgenroosje, waterzuring, lisdodde, oeverzegge, cyperzegge, tweerijige zegge, scherpe zegge, braam, galigaan, geelhartje, rietorchis, greppelrus, krielparnassia, kwelderzegge, strandbiet, zeewinde, blauwe zeedistel, harig wilgeroosje, rietzwenkgras, lamsoor, gevlekte orchis, tener fonteinkruid, gedoorn dhoornblad, waterranonkel, kweek, grote brandnetel, breedbladige orchis, addertong, gewone vlier, meidoorn en hondsdrif).
 - Behoud als broedgebied (bosrietzanger, rietzanger, rietgors, kleine karekiet, waterhoen, meerkoet, dodaars, kievit, scholekster, tureluur, grutto, kluut, bontbekplevier, strandplevier, kokmeeuw, visdief, noordse stern, eenden, kleine plevier, tjiftjaf, winterkoning, spotvogel, bruine kiekendief en blauwborst), foerageergebied (kluut, tureluur, kievit, grutto, smient, rotgans) en pleisterplaats van nationaal en internationaal belang voor kust- en weidevogels, ganzen, eendachtigen en steltlopers.
- Behoud van de variatie in de elementen water, land, dijken, vegetatietypen en vogelrijkdom uit het oogpunt van natuurschoon.

2.6 Toetsingskader

De instandhoudingsdoelen uit deze hele paragraaf en het beleid dat u hebt kunnen lezen in deel B van deze vergunning zijn voor ons het toetsingskader voor de vergunning.

